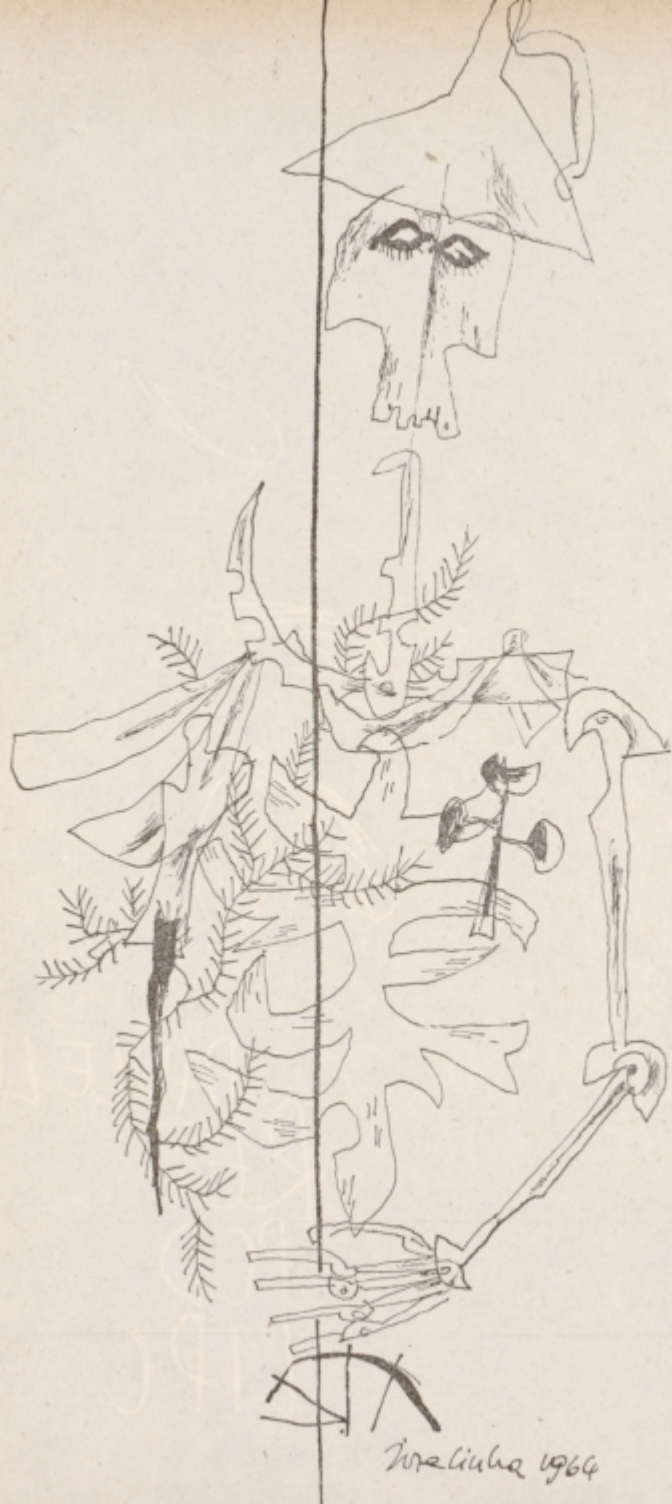

PAULE LUŽAN^U
REJ
POD
LIP-O

osebe : Prvi vojščak
 Drugi vojščak
 Glasnik
 Perice: prva, druga, tretja,
 četrta, peta, šesta;
 Pastir
 Zarotovavka
 Pastirjeva mati
 Možje: prvi, drugi, tretji,
 četrti, peti, --- kot
 glasovi iz ljudstva
 Ženska --- kot ženski glas iz ljudstva
 Pastirji: prvi, drugi, tretji;
 Kralj
 Mlado dekle --- Vesna
 Pastirji, ljudstvo, vojščaki

I. Dejanje

(Ravnina. Na sredi vodnjak, na levi lipa. V ozadju gore.)
 (Tema je. Vojščaka na nočni straži korakata sem in tja)

1. vojščak: *Kaj misliš?*
 2. vojščak: *Ali svet spi,
 ali svet bedi,
 varuje svojo moč?*
 1. vojščak: *Morda ga tlači mora?*
 2. vojščak: *Vzroka ni. Namena ni.
 Kraj je čist. Mir je čist.
 Noč prazna, oljnata tema.*
 1. vojščak: *Svet je kamena ptica
 med zemljo in soncem,
 kjer ima čas jeklene jezike.*
 2. vojščak: *Straža mi sije z obraza.*

1. vojščak: *Do kam, do kod?
Viteške poti k resnici
ni!*
2. vojščak: *To je prazna dalja
v temi.*
1. vojščak: *Do kam? Do kod?
Svet se zagrinja v zlat papir
za zavijanje gorenja.

Do kam? Do kod?*
2. vojščak: *V črno meriš,
v črno greš.
Na nož si prihajaš,
blizu k sebi prispeš
pa ne veš,
kam si namenjen!*
- Morda v Eldorado?
Daljni, skalni Eldorado?*
1. vojščak: *Morda pa v tisto pesem s Severa?*
- (pojoče): *Kamen pod vodo
kakor ogrlica čez tvoje prsi
sveti
v dušo lačnih ognjev ...*
2. vojščak: *V svojih nedrih se ne prehraniš.*
1. vojščak: *Saj nič ne zahtevam.*
2. vojščak: *Prepadi imajo tipalke.
Kam si namenjen?*
1. vojščak: *Nič ne terjam.*
2. vojščak: *Jaz ... ne. Ne.
Že davno, kar me je zapustil pes,
pôtlej še lastni mir.*
1. vojščak: *A jaz?
Glej, luna prividno stenje
v temi z menoj ---
Le ena pot je, ena pot le,
da si s seboj.*

2. vojščak: *Mogočna gora v temi.*
1. vojščak: *Riba sna ...
Kipeče morsko telo.*
2. vojščak: *Breznogo telo, brezzobi pes.*
1. vojščak: *Skok v dalj ---
misel bliže od bližnje!*
2. vojščak: *Zlomljenih kril!*
1. vojščak: *Stekla pomlad
brez oken, brez vrat,
a budna zenica.*

*Tema nima sten:
lahkó iščeš, láhko dihaš,
izpraznjeno;
vseeno
slutiš zenico, ki je nasproti
brez oken, brez vrat.
Slišiš,
skozi noč kriči brez glasu
brez besed preži
kakor stoumni, stooki pajek
daleč stran od svojih mrež.*

*Kdo izceja tanke niti?
Nihče ne ve, nihče ne ve!*

2. vojščak: *Kdo le bi našel pot
k mrzlemu jugu?*
1. vojščak: *Človek --- deroča voda,
človek --- osedlan konj.*
2. vojščak: *Sen ne razpihuje budnosti.*
1. vojščak: *Ob žetvi mesečine:
ne ---
potlej tenko, jekleno telo.*

(2. vojščak zastane in s pogledom sledi onega)

2. vojščak: *Zlato tele nisi,
zlati bik še manj.*

Razdraženo orodje morda,
ker v čelu ti mlin
kopitlja
po vetru.

Vprašljiv je ščip.
Vprašljive so oči.
Vprašljiv je glas.
Vprašljive so roke, so noge.

1. vojščak: Zatorej?

2. vojščak: Človek,
človeček ...

Da in ne? Ne in da?

(Prvi vojščak odskoči, seka s sabljo pred seboj)

1. vojščak: Ding - dong - ding - dong ---
Ozemljen mesečnik na zemljo hiti!

Dong - dong - dong --
Budne straže ---
luna sije,
kladvo bije
dolge, pozne ure že --

Pa čakajo ga te osti!

2. vojščak: Da.
Bolj Kajn, bolj Abel.

Nebo jasno. Zvezde večne.
Navidezni mir na razbitem obrazu.

1. vojščak: He-he-he-he-
glasovi iz jalovega róga ...
Pa sem te, ljubica daljna,
z resnico teme!
Prazna vreča je sreča opoteča
iz tisoč srepih nitk ...

(spet maha s sabljo)

ding- dong- ding- dong ---
Tehtanje lepih besed ---
majhen jezdec, božji volek:
tu pa je mrak, tu pa je zrak,
Tu pa je svet.

2. vojščak: Noč nagnjena na pot.
 Tam v preddverju kroga
 pesmi brez barve,
 misli brez zvena

1. vojščak: Umolkni -- --
 pa boš slišal
 Odpri oči -- --
 še onkraj vidiš svet
 v rumenih povojih,
 v zelenih goltancih:

nič s kruhom zaužito
 nič z vinom zalito,

vse s kruhom zaužito
 vse z vinom zalito.

V zelenih goltancih
 se ziblje gugalnik
 vase zviti ob ognju sanja
 sanje o prebavi.

(iz dalje bitje ure)

2. vojščak: Kateri ogenj igra v sanjah,
 da si ljudje
 uspavajo duše:
 vid v telesu,
 glas v telesu,
 kri v telesu?

1. vojščak: V praznem svitu
 zlahka ponaredi nebo
 kovinska svetilka na hribu --
 slepo oko ...

2. vojščak: Truden je ta čas.

1. vojščak: Slepo oko pogleduje
 poznano, neslišano,
 ječé od nekje --
 človek s senco,
 kjer moraš preiskati svet.

2. vojščak: Glas bivališča ...
 glas poti ...

Kako se rodi misel pod napuščem?

1. vojščak: *Kaj misliš?*
2. vojščak: *Prisluškujem.*
1. vojščak: *Kaj slišiš?*
2. vojščak: *Gledam.*
1. vojščak: *Kaj vidiš?*
2. vojščak: *Mislim.*
1. vojščak: *Kaj misliš?*
2. vojščak: *Iščem.*
1. vojščak: *Kaj iščeš?*
2. vojščak: *Gibi zorižo.*
1. vojščak: *Kaj si našel?*
2. vojščak: *Razkrivam.*
1. vojščak: *Kaj razkrivaš?*
2. vojščak: *Nit skozi temo,
brez konca brez kraja.*
1. vojščak: *Kakšno obilje!
Kakšne smeri? Kakšne namere?*
2. vojščak: *Tudi nič.*
1. vojščak: *Kakšen glad!
Katera možnost?*
2. vojščak: *KJE SE PRIČNE PITJE REK?*
1. vojščak: *Zemlja mi je priča.
Nebo mi je priča.
Tema mi je priča.*
2. vojščak: *Na poti vetra smo brez krivde.*

(Dani se. Zdrzneta se in se preže obračata)

2. vojščak: *Zasopli koraki,
koraki, ki nosijo besede na ustih.
Neukročeni tek,
da bi se razodel pomen
neučakanih ---
To bo ...*
1. vojščak: *To je glasnik!*
- Glasnik (od daleč): *Novo, novo, novo!
Novo vas prebudi, okobali, obremeni!
Novo, novejše, najnovejše!
Novo vas doleti, novejše vas pretehta,
najnovejše vas prehiti!
Novo, novo!
Svet prevrača in usodo!*

(ljudje se zbirajo, glasnik se povzpne na vodnjak in zabobna)

*Čujte,
ki ste že pravkar tu
in tisti, ki boste še pravkar prihiteli
iz budnih domov
med prvim in drugim korakom,
gluhi biseri
iz školjke koščene,
s spečih polj krajne vrti
čakajoče dneva
s častitih gorá,
visokih kot slepilo!*

1. glas iz ljudstva: *Slišite! Slišite ...
Ta kraj,
izravnán v drncu stopal,
se je dvigoval v gore,
in s čela so mu tekle biserne vode ...
Neverjetno!*
2. glas iz ljudstva: *Imena tako podobna našim.*
3. glas iz ljudstva: *Neutešljivo poželenje!*
1. glas iz ljudstva: *Neverjetno ---
Zdaj so gamsove steze ...*

*Ta kamen tu, ta prah,
ki zaradi nas nori v sebi
in poka, da nam razpoka gloda oči ...*

Neverjetno!

2. glas iz ljudstva: *Neverjetno?
Legende pač, ki nosijo nebo,
a resnice tu ne bo.
Obzorje je izlizano do smrti.*

Glasnik: *Čujte,
kar naroča kralj,
zaradi stvari, ki so se izrodile --
Kar naroča
za vse živeče
na ravnini,
od tam, kjer vam čas prebode hrbet,
do tja, kjer se čas,
ki odkriva in zakriva nič,
steka v krušno pot!*

*Možje
naj orjejo globoko,
ko je daljši dan najdaljši,
naj sejejo obilo
tudi, ko se dan obesi!*

1. vojščak: *A nihče naj ne visi
na svoji niti,
naj ne misli onkraj možnosti!*

Tu razum ureja vse!

4. glas iz ljudstva: *Polja, polja ...
vse stvari kot MORAS,
molitev, kletev,
izpraznjeno ožilje,
kakor ogenj slana volja!*

*Zelen zor mi sije iz oči,
ko ženem privide na pašo.*

*Polja, polja ...
Vse pasti so budne --
vsakdantóča je moja volja!*

Glasnik: *Naj rastejo ure
brez vrzeli!*

2. glas iz ljudstva: *Neogibno, neogibno:
mravlje in bogovi
v urečeni prsti!*

- Glasnik: *Možje
naj hodijo na vojsko,
ko je čas!*
- Glas iz ljudstva: *Orel ima kremplje,
jelen ima rogé,
poleti nič, pozimi nič ne dremlje
pa ne ve, ne kod, ne kam
naj misel gre!*
- vojščak: *Gorje,
kdor gre skozi ogenj
v sebi,
kjer se čas usuje brez plena,
brez blagrov!*
- Glas iz ljudstva: *To je ... to je ...
Puška počí, eden pade.*
- Glasnik: *Za zdaj ---
Zavest je krog, ne pot naprej,
zavetje ne, ne pest,
ker bodo vsi spregledani,
ugasnjeni,
razen teh, ki že živijo nujnost na dvoru.*
2. glas iz ljudstva: *Ti prižigaš ogenj,
jaz pa ti pokažem plamen ---
prašne, posekane nogé
in spomenik, ki ni
noben vik in krik!*
1. glas iz ljudstva: *Kdo naj h komu v brezno gre?*
2. glas iz ljudstva: *Moral bi ...*
- Glasnik: *Možje
naj se bijejo do diha
pred poslednjim
kakor je v navadi dneva!*
1. vojščak: *A šele potem mislite
na plen, na ujede,
na sitost storjenega,
na glad smrti*

*in sploh na blaženost
usojenih kupčij!*

Glasnik (zabobna):

*Žene ---
žene naj ohranjajo čistost dóma
in potešitev lačnega telesa ---
kakršen je pač potek v krogu
zvezdnih znamenj brez oddiha*

*in predvsem naj čisto čistijo
oblačila,
ki napravljajo človeka
čistega
pred bližnjim*

čas dobojevan, smeri sveta!

1. vojščak:

*To vam prežene
obseden glas!*

Glasnik:

*Te besede sporoča
vsem
iz dane mu besede
v stiski ne, ne v obilju*

nalaga njihov pomen!

Ni ukaz, a je neizpodbitno!

*Kdor se bo pehal
od teme do teme
kakor dnevu, kakor kralju drágo*

ta ne bo okusil

*in ne spoznal
nobene móre,
padcev časa,
ne svojega gladu,
ne gladu nasploh.*

2. vojščak:

*Včasih le kot sen
praznino s popustom
v vseh legah od včera
do jutri,
dokler bo čas na okopih --
seveda ne bolj, ne dljê.*

Glasnik:

Gorje, kdor ne bo živel,
gladek razum, drobec v
utripu
ravnine,
vsem na očeh

izmerjen kot pelod prsti,
upognjen, hvaleč, trpeč, molčeč,
znoječ v odmerjenem namenu
pod podboji

in sploh v razdalji,
ki jo terja zvezdni voz:

TA BO DALEČ
IN BO VSE DLJE
OD NAS,
SVOJ JEČAR IN JETNIK
NA DNU TEME,

podivjano, neznano bitje
sredi zledenelih mrež,
volčja gora
brez noči, brez prediha,
samogoltno raznešena.

1. vojščak:

Zavetje mu bodo hude ure,
ko mu pridemo
na rame
na praznični izlet:
po suhih prsih hopla-hop,
čez drn in strn urejeni galop,
prastopinje.

2. vojščak:

V očeh mu bomo spletili mreže.
In kralj mu bo gorák.

(Glasnik odhaja. Ljudstvo se razhaja)

Glasnik (vse bolj
od daleč):

Novo, novo, novo!
Novo vas prebudi!
Novo vas doleti!
Novejše!
Najnovejše vas prehiti!

1. glas iz ljudstva:

Kričal je kakor davna gora!

V očeh me je skelelo
 ves ta čas,
 v žilah mi je sikalo
 ves čas nekaj
 bodečega, sopečega
 neizhojenega.
 Zdaj je tu
 in ne preide,
 ne poide!

Težke peruti me spreletajo,
 da ne vem za pot.

3. glas iz ljudstva:

Slišal sem,
 Zdaj le prikimam, tukaj,
 od prsti proti nebu.

4. glas iz ljudstva:

Beseda je pritekla,
 beseda se je izrekla ---
 ostra je, rezava
 in kot večno marsikaj pomenov;
 a iztek pomena ---
 da ni dan razkrila,
 kakšen vrh, kakšno zrno
 zapustila, ko je odtekla
 še pred zasoplim tekačem.

V meni je tiha izravnava
 od čela do petá ---
 ničesar ni spremenila,
 nič razbila,
 vse razbila.

5. glas iz ljudstva:

Tudi do moje sklede
 je pritekel krik --
 a nepripravljen sem --
 tako hitra pot, še hitrejša
 od vetrovih cestá.

Slišal sem, videl:
 kruh še naprej diši,
 v vseh očeh sem pristal
 potán. Žena me gleda z mrtvim glasom.

Zenski glas iz ljudstva:

Izgubljeni potovec,
 brez misli, brez brašna,
 noge klecnjene v večer:
 Ti je rekla? Ti pravi zdaj?

5. glas iz ljudstva: *Nič ni rekla, nič ne pravi,
še trzne ne,
ne s telesom, ne z dušo.*

Ženski glas iz ljudstva: *To je pomenilo, to pomeni.*

5. glas iz ljudstva: *Nič.
In vino se naprej hladi
v senci.*

1. glas iz ljudstva: *O, kakšen zor!*

3. glas iz ljudstva: *O, kakšno jutro!*

Ženski glas iz ljudstva: *Brez prehodov
brez mostov.
Takšno jutro.*

4. glas iz ljudstva: *O, kakšen dan!
O, kakšen dan!*

Ženski glas iz ljudstva: *Takšen dan:
vsak čas bo tema,
hladna, režeča tema
in svet se poleže v vseh steblih.*

Hladna tema nad našo mizo!

1. glas iz ljudstva: *Mrzle roke nad našo mizo!
Miza brezkrvna postava dóma.*

Kje bomo misli govorili?

3. glas iz ljudstva: *Nad našo mizo ...
zemlja okrogla,
molitev tiha,
misel stonoga ---
Kje pa je prostor za kakšno stopinjo?*

5. glas iz ljudstva: *Saj to je obstalo,
jasno postalo v čelu,
na dlani:
da mize ni, da mize ni!
Ali morda, da je možnost,
da je v svojih prastarih nogah,
kjer črvi v žilah pojó
o pohodu,*

o zmagoslavju
in še o mnogih možnostih,
ki odlašajo namerjen udarec:

Vse je prav, vse prav ---
zemlja okrogla, kajne,
da živimo, strela in grom ---
in zor in jutro in dan.

(zastor)

II. Dejanje

1. prizor

(Ob vodnjaku perejo perice)

Perice: *Neogibna pot si,
od večno rojena za poslej,
iz zemlja, z néba,
utečena v volčjih časih, časih kamna,
nenadni cilj naših vračajočih se stopinj
s početjem od včera za danes,
od danes za jutri ---
Neukročene vodé
prinašajoče čistost na dnu,
reka neutešljiva,
usoda vseh nenehnih krajev
v izviri napolnjenih,
v izviri izpraznjenih,

od gorá do morjá

upornih pedi, žilavih jader
v tolmunih,
ki požro moč neugnanih tokov,
kjer se smisli zvedrijo v globini,
da jih ni na dnu ob vrnitvi --- na gladini
le gobasta pena,
ki jo nosiš od nas.*

Kakor vprašljivost dne!

*V kaj rastemo, koliko smo vredne,
česa smo vredne ---
ves čas zavedajoč se, da nismo vredne
tvojega temnega miru,
tvojega nenasitnega namena,
tvoje neizgovorjene besede
OČISČEVANJA?*

(Od strani se prikažeta vojščaka)

1. vojščak: *Mir je zdaj v teh krajih,
kjer sleherni hip na hip preti.
Orli ne nosijo ničesar več v krempljih,
le kot večje še lebdiyo,
ker so izmerjene vse možne poti.*

2. vojščak:

Zahvaljujoč divjemu dnevu,
zahvaljujoč nenehnemu početju peric,
brezkrilih ptic!

(odideta)

Perice:

V kamnu je obala bežečega dne,
skozi kamen so kaplje požete,
v školjki bežeče noči
najdemo
vonj posledic v žilah,
cvet betona,
smrt v očeh,
novorojeno gobavost na rokah,
nemoč v nogah, zahojen hip v koži,
kjer gnezdi svet in se razširja
v jalovih lojnicah.

(Od druge strani se spet prikažeta vojščaka in izgineta)

Perice:

Od zatajevanja sprskane stene,
od umiranja neutešljive,
bele, sprane, zgnetene,
ograjeni prostori,
ujeti koraki.
Strehe na nebu zemlje.

Kleti nobene,
nobenega zavetja --
le sprožene pasti v dušnem kotu
kakor v temi prisotna ostrina,
dozorela zadajajoč nedoločne bolečine,
v neslutni bližini,
prinašajoč stisko.

Okna so zastrta:
podnevi, ko je svet onkraj,
ponoči, ko je tema tokraj.
Tenka, bela lupina --
nepreklicne roke,
ki trgajo popkovino
med svetom in zenico --
lupina,
očiščena poželenja,
očiščena misli in tipanja,
očiščena rok in nujnosti izpranih poskusov,
očiščena možnosti

biti onkraj lupine,
ki sveti samomorilsko belino.

NEODLOŽLJIVE NUJNOSTI
OČIŠČENJA
KAKOR NESKONČNA POT

(čez oder pride pastir v rožnati obleki)

Pastir:

Rezki dnevi
v naostrenih mrežah časa,
biserni kamen
brez nog
naokrog
med prvo in naslednjo
nepremičnico gladu.

Moje oči - -
vzhodno oko, zahodno oko,
sežgani ekvator
ob selitvi prahu,
praznih rok, streli v izgnanstvu.

In slednji čas
raste čas
kot gobe v vročici,
ki preži
vrh zvonke prsti.

Zemlja je brez barve.
Nebo brez glasu.
Le besede brez kraja smrti.
Takšen kraj.
Takšen čas.

Kam vendar grem
in ni nobene poti?

Kam vendar padam
in ni nobenega dna?

Kam ste se utopili,
kam ste izhlapeli,
močni in znojni kakor zemlja?

V katero brezno
ste se razlili skozi noč,
brez glasu, brez sledu?

Ne slišim vas več.
Ne vidim vas več.
Ne slutim vas več.

Ptice votlo udarjajo ob tla.
Goli kamni siliijo skozi molk proti nebu.

Mrzla luč se razliva.
Brezčutno telo
stopa v človeka.

Trave so stebila nad zemljo.
Potoki so v zemlji vodé
izsušene.

(oprezaje nadaljuje pot)

Perice:

Tiho misel kljuje na tesnem,
na suhem, v čelu;
kot pes se vrača vedno
pred ista vrata,
ki so nepredušno sphana v odprtino
med podboji,
da ni duha ne sluha
o žarku razpoke,
o času med dihom in naslednjim dihom,

zakaj vrata so čista,

očiščena trkanja,
očiščena odzivov,
očiščena poželenja
v obsegu sten,
očiščena možnosti
viseti na vratih
v obstanku smisla,
kakor poslednji smisel vrat.

Pastir (se vrne):

Ograde ograjene,
črede nobene,
na zeleni trati
molk srepí.

Piščali izpiskane
 ob povračajočih ognjih,
 nobenih volkov,
 ležečih na hrbtu
 v nepričakovanem kolobarju noči - -
 z iskanjem umika
 zavezane oči,
 na kačjem kamnu izsanjane sanje
 prepuščenih
 v prvem, v zadnjem goltu jutra
 pred golim početjem.

Prazna je izlizana pot.
 V rezkih razpokah ni videti nobenih oči,
 ni čutiti, ni slutiti
 pa vendar ZDAJ poteka.

Kje ste za kdaj? Zakaj za kóga?

Meseni stebri rastejo iz strahu,
 meseni stebri nosijo grozo.
 Kostenijo, okostenijo! Samonasičeni!
 Nosijo meso, nosijo glad, nosijo žejo!

Kje ste? Kot da ni nikogar
 od včera, od svita do jutra!

Izgubljam vid,
 izgubljam čelo,
 izgubljam telo!

Kje naj še iščem, iskanja brez prestanka?
 Tukaj se blizu konča,
 brez odloga.

V prosojnih luknjah mravljišč - -
 praznina,
 brez diha, brez besede v grlu
 se glasijo glaseče glasilke
 sredi podganjih hodnikov.

Kje
 se biješ kakšen gib za pregib,
 vendar kakšen,
 kakšna misel onstran kruha?

Perice:

Reka nanaša zeleni prah,
 v zelenem prahu nas jemlje vrag!

Bogovi prihajajo nasproti
in te izučijo v odpúščanju
in te izurijo v popuščanju,
z glasom legend.

A že smo tu perice, ki peremo,
črn trn ti izderemo,
izperemo telesca v krvi.

Zakaj še tod dljê so vojščaki
v imenu vsega,
v neznanem, nepomembnem
imenu
se vojščaki hihitajo,
dobrovoljni, praznih glav znoja
v iskrecih poslih,
kjer življenje odštevajo mikroskopsko
in ne prizanašajo dobičkom, hihitavci,
pod obleko iz jekla,
pod srajco navad - - bivanja v čredi,
pod brazgotino nepozabnih letin,
že davno prestradane kašče,

v imenu.
svojega kopja, svojih škornjev,
svojih medalj
ti zabodejo čas
v kožo, v žile,
v dušo,
še v ostanke razuma - -
groznico ognja.

(sklonjene perejo dalje)

A že smo tu perice, ki peremo,
peremo,
še ostanke razuma
izperemo.

1. perica (se zravna): Dovolj! Čas je za pot
proti lastnemu domu!
Dan se izteka v zenit;
nekaj umazanije je oteklo skozi roke,
nekaj se je dopolnilo v neslutnem.
Ura je željna soočenja!
Nasvidenje!

(Tri perice odidejo, noseč vrče na glavah)

Tri perice:

Svet - -
 žilavi čolni nikdarpristanka,
 zaseganje neobljudenih
 onstran stene teme,
 pričakujoč še bolj dvignjena jadra
 v zenicah;
 pa je le nenehni sen
 o kosu kruha,
 o mnogih rojstvih
 v naši podobi.

Početje peric
 brezkrilih ptic
 ob reki na veter,
 ki razpihuje ogenj,

ob volčjem vodnjaku,
 zroče v globino,
 ki nima sodnega konca,
 ki nima sodnega kraja,

zakaj včasih je reka poplavna,
 neobhodno čas oploditve,
 včasih je večerni topot
 v naročju mesečnih slov

in potlej čakamo, da se nasiti,
 da obzorje spet vstane od ognjišča,
 da v zagozdenem dnevu spet misel zabahlja
 iz prvobitnosti:
 golih ramen, sproščenih dojk, belih stopal,
 mednožje pred grlom besede,
 ki preži skozi ogenj v čakanju,
 da prestopa brezbarvnost,
 da bo pred očmi,
 da bo v vsakem drobci utripa,
 da je v vsakem odzvenu besede - - -

a spet le curek volčje reke,
 obale spletene iz peska,
 požirajoče izpolnitev;
 težke veke niča,
 ki prinašajo spanec brez belih senc.

(Perice se dvignejo z vrči, v tem pride pastir)

Pastir:

Kje si, sonce?

Kje si,
 noseč svetlobo v prsih svetlobe,
 noseč toploto v popku toplote?
 Kje
 mleko poti,
 ki dojiš ogenj pod mojim stopalom
 in zemljo,
 ki ne ohranja mojih stopinj?
 Kje si,
 kamen nad zemljo,
 ki je više pod nebom
 kot moja misel?

(Truden omahne. Perice stojijo v ozadju)

Moje noge se udirajo
 brez upora segajo roké,
 misel sega v izpraznjen dan,

kakor da ni nobenega sveta,
 da ni nobenih korenin
 v nobeni bližini zemlje,
 da ni nobenega stebila
 v meni, da me ni nobenega, nič ...

kakor da je le nevidni iztek selitve
 na nebu.

Perice (iz ozadja):

Pojdimo!
 Čas je za pot proti lastnemu domu.
 Nekaj se je dopolnilo v neslutnem.
 Ura je željna soočenja!
 Pojdemo!

Pastir:

Neprebudni ...
 neprebudni v sivem mrazu,
 neprebudni
 v obilju ob setvi ...
 neprebudni, Neprebudni
 zasopli dnevi
 v ognjenem diru vsega ...

v popku zemlje
 kamen
 brez izhoda!

(zastor)

2. prizor

1. vojščak:

Vroče niti miru
 spletajo mrežo popoldneva.
 Še ptice z medlim krikom
 odlašajo gibe svojih kril.
 Zapozneli mušji drget
 v vse bolj daljnih krogih neslišnega premirja.
 V premrlih kotih
 visi dremavica.

Nisem še bil bitke
 v teh mirnih urah brez namena,
 nisem še stal pri večernih vratih
 budnosti nasproti, osedlanim stvarjem,
 vzdigujoč samega sebe,
 iz blata, iz mislečih glav,
 snujočih zasede zoper jeklo,
 zoper moj korak
 prostran.

(z druge strani pride zamišljen drugi vojščak)

1. vojščak:

O, glej ga, glej!
 Jaz o golobu, vrabec pa v róke!
 Kod si hodil, kod si bil?
 Pod večer si vedno blede,
 prozoren
 kakor bi te iz groba vzdignil!

2. vojščak:

Moja pot ...
 moja pot je propadla pot:
 na večer v moj korak zevne jutro,
 zjutraj se z zglavja dvigne tema.
 Čas brez barve!
 Ob vsakem času léta
 se izkaže ped usode:
 z netopirji divjam skoz noč
 do svita slepe sove.

Sam sebi ne morem kaj!

1. vojščak:

Sam si mož jeklen,
 ostra volja, težek meč!
 Sluh vedomcev,
 sekaj jate netopirjev
 in ukleni oko sove!

2. vojščak:

Te vročice se ne otreseš
sam.
Te praznine, ko nastopi zima --
Sam nikdar --
ker zmaga voljo, zmaga vid,
vsak gib naprej, nazaj,
vsak hip na vsakem kraju.
To je lačna konica,
ki ne odmre po poslednjem vbodu,
kajti vse globlje se zabada,
razteguje in ostri!

1. vojščak:

To vendar ...

2. vojščak:

Ne sam, ne zlomiš je sam,
brez človeka,
ki te spregleda --
človeka!

1. vojščak:

Rad storim zate. Samo kako?
To je misel v mrtvem kotu,
kar ščit dopušča nemoči,
kar kopje zgreši!

2. vojščak:

Vsak sušen hip
mi je misel na vratu,
urv, spletena iz jedkega sna --
dih mi zadrgne, korak zlomi
in pokosi telo,

da moram proč, v dalj, kjer so goré,
kjer tečejo biserne vodé,
pozabljač prah, ki ga odnašajo.

Moram -- --
do kamna iz kamenih dob,
ki je v meni,
iz praznih krajev drob,
kakor koren
v stenah krvnih sob.

Tam je dob, v dobu kameni zob,
okrog zobá v ognjenem diru
kolobari zverinjak
v nagibu časa, breme sveta --
jelen, medved, lev,
rojeni v enem hipu,

povrženi v risu sence trhlega drevesa,
 ki nosi sočno letorasel.
 A onstran kroga,
 v žilni dalji žejno brezno,
 nepristopen jelen,
 od umiranja izbuljenih oči v pogonu --
 to sem jaz --
 ki ga moram z zrelo mislijo
 zadeti trikrat:
 v zeleno misel,
 v progasto oko, v hitrobežne nóge.

Moram mu izpiti kri,
 moram mu sneti kožo!
 Medveda nasaditi z njegovimi rogmi,
 da se mi vrne vid in kri
 za čas potem, za sopenje brez prediha,
 ko ostaneva sama z levom v pogonu dni,
 drug drugemu prinašajoč smrt
 pred jeklena vrata
 za izravnavo hudih ur.

Smisel je letorasel.
 Bistvo je drevo,
 ki prehrani tudi trhle veje.

1. vojščak:

Kako se je zgodilo?

2. vojščak:

Tako.
 V goro gledaš, v nebo hočeš.
 Svet pa vrh obrne,
 človeka prevrne,
 na glavo ga obrne
 v globel, stopala obrne
 v globel.
 Ne vem:
 kaj je zdaj čas, vrti na kraju cest,
 kaj konica?
 Kaj je?

Sam sebi ne morem kaj!

1. vojščak:

Trikrat zasede,
 trikrat ZOPER,
 zoper jeklo, zoper korak,
 zoper sebe ...
 Prozoren kot iz groba v dan poslan ...

*To je vse.
 Budnost zapira oči!
 Ne ... ne sme ... Ne ... NE!*

(perici prideta in začneta prati; vojščaka se potuhneta ob strani; pastir)

Pastir: *Kaj počneta perici,
 ko že dan pozni v večer?
 Večer je soparna zver.*

2. perica: *Početje peric
 potočnih rakovic --
 je čiščenje,
 oklepanje možnosti,
 ki ima ribje oko,
 ki ima ribjo kožo.*

1. perica: *Nujnost grize!
 Ne izbira časa,
 ne izbira kraja.
 Oblačila dne razgrne
 in grize!
 Na prsih so oprana v znoju,
 okrog vratu načeta od soli,
 ne od včeraj, ne za jutri
 prepotena, izlizana od krvavega potu
 stvari.*

Pastir: *In vaju ne spreleta groza,
 ko se svet ugreza v neznan golt teme?
 Svet je propadla hiša!*

1. perica: *Ribje oko utriplje!*

2. perica: *Ribja koža je čista,
 ribja koža je prosojna.
 Ribi lahko gledaš v srce.*

Pastir: *Jaz ne verjamem.
 Stvari iztrgajo vsako misel,
 še lastno jedro pojedó.*

*Pride deževno razdobje,
 ki zbira oblake in ptice
 za kaplje, ki bodo topile
 vse gnile oblike,
 ki zdaj hlinijo trdnost*

*in terjajo čas. - -
Prepričan sem.*

*Pojem zeleno pesem
o zelenem
popku zemlje in razprti možnosti.
Na zemlji stojim
nepreklicno,
zemlja stoji v meni,
brez umika je zelena pesem:
Treba bo verjeti maternici kakor bogu,
treba bo sprostiti seme!
Treba bo roditi. Treba bo rasti.
Treba bo spregledati
potomce smisla,
pesem zeleno
o zeleni kašči,
ki ne pozna brezimnih sejavcev - -
zelenega prahu.*

(počasi odide, z zanesenim korakom)

*pesem zeleno
o zeleni kašči,
o zelenem
popku zemlje in razprti cvetnici.*

1. vojščak: *Kdo je? Od kod je?
Kaj misli, kaj govori?
Kam meri, kam kani, kam gre?*

1. perica: *Njegove noge so same.
Njegove roke so same.
Njegovo čelo je vroče.*

2. perica: *Njegova misel
je prah sredi cest,
je svetloba sredi zvezd.*

2. vojščak: *To je pastir.
Telo uporno kot skovir,
čuječe oko, čuječa misel,
jedka zavest. To je pastir.*

1. vojščak: *Neverjetno! To je pastir!*

(prvi vojščak odhiti, drugi gre počasi v drugo smer; ostale perice)

Perice (novodošle): *Na poti sem
so stvari v drugačni legi
kot na poti tja.
Zile so suhe v izteku dneva.*

(v krogu posedejo)

4. perica: *Celo votlo nabrekne.*

1. perica: *Prsi otrpnejo,
pričakujoč,
mleko okameni
pričakujoč ...*

2. perica: *To je vonj sence,
to je mir prahu.*

6. perica: *Čas nemočno ščuva čas.
Svet raste zemlji čez tême.*

Perice: *Zemlja spi, nebo cvrka v mračnih curkih,
neprizanesljivo žari večer,
kakor iskavci skoz noč
zveni beseda,
oteta molku in veščemu spanju.
Misel, ki sproži misel, besedo,
ki da besedo,
perica, ki perici
razkrije oči!*

1. perica: *Skozi zenice
vdirajo roke, ki vodijo čas v blaznem pogonu
Za njimi ostajajo brezna z ostrimi robovi
in ga zabadajo v nepopustljivo ravnino.
in vrel dim vre iz njih.
Kdaj pa kdaj priteče mleko
čez oči in čez prsi,
da se izgubijo v mehki, tekoči steni,
toda znova se izviijejo s prirojeno obliko.
Mlečni čas obvisi na konicah
v lebdeči kaplji.
V navalu priteče kri po žilah,
da se telesa napno.
S konice odpade kaplja in ostrina zevne.
Znova in znova
kakor neskončna pot.*

*Preselila sem se v konice,
skozi katere izteka znoj
in tako se prežiram za kance teme
dalje.*

2. perica:

*V trenutkih izčrpanja
obesimo oblačila drugo ob drugo
in si otresemo kovinska jedra z obrazov.*

*Le navidezno odhajamo
iz prijema ogromnih kovinskih pesti.*

3. perica:

*Iz kovinskih drobcev
izbrskamo
videz sonca
in trkamo na vrata.
Svetloba neopazno kaplja skozi odprtino v steni.
Molče sedemo k mizi.
Klepsidra nenehno meri utrip časa.
Obred se konča z nemo molitvijo:
vsakdo potežka nasičeno drobovje
in se z ognjenim pogledom zažre v svoje roke - -
Zahvaljujemo neskončna slana polja!*

4. perica:

Iz nas se rodijo otroci.

*Naše roke obstanejo v stiski
resničnosti - -
v sušnem hipu hočemo streti lastno sodbo - -
roke pritisnejo na drobna telesa,
pozablajoč materinstvo, pozablajoč očetovstvo.
Mlad čas se upre in se razgubi čez prag.*

*Izpraznjen vid mu sledi
in zaseže vsako stopinjo.*

5. perica:

*Dogorelih teles upademo v spanje.
Zamrlo dihanje je prisotnost
na medlih obrežjih.*

*Spet smo upognjeni nad vročično ploščadjo
in udarjamo v žilava jedra,
s telesom in dušo.
Manjši in manjši
se ustavljamo v nenasitnem pogonu.*

V predahih iščemo prijeme,
da bi se popolneje sprijeli s snovjo.
Od vzhoda dne do zahoda noči,
čas drsi
skozi čelo, skozi prsi in ropa,
ropa žive kraje, ki se potno dvigajo
v slepilu svetlobe, kjer znova izgubijo
tla pod nogami in nebo nad glavo
v sklenjenem krogu nezadostnega.

6. perica:

Večer pade med nas
s hropečimi stopinjami ujeđe.
Sanje so jalove.
V zavest vdere curek krvi,
slepe oči se splazijo čez lebdeča tla.
Nenehen tir prebode snovi
in pritiska na prsi
z znamenjem omračitve.

Tuleči glasovi hušknejo kvišku
iz zemlje, iz kamna,
tuleči glasovi strmoglavijo
s soparnih oblakov nad glavo.
Kriki se nemo spopadajo,
da ječanje raztrešči noč,
upogne kožo, kosti stisne
z bolečo težnostjo.

In pritekajo nasičena deževja,
iz zemlje, iz kamna, z oblakov,
tok proti toku,
da ječanje raztrešči konec noči.

Mrtvi nadaljujejo svojo pot.
Živi nadaljujejo svojo pot.

Perice:

Izpraznjeni se postavljamo na noge.
Vrtimo se v popku nerazložljivega kroga,
okrog svojih čeljusti,
kakor brezposno vrtenje.

4. perica:

Telesa so oči, ki srkajo.

2. perica:

Čeri se ostrijo.

Perice:

Vojščaki vojskujejo.
Zemlja se upira kruhu.

*Ogenj požiga žile.
Svet se naseljuje
in izgublja obliko.*

Tema je.

1. perica: *In vendar ostaja v telesu
neizčrpni smisel
neizčrpne smrtnosti!*
2. perica: *Nikdar - - -
dovolj zemlje in zraka,
nikdar ni dovolj vode
in časa,
dovolj sonca in stiske.
Breme nikdar ne dotraja.*
5. perica: *Tema je.*
4. perica: *Gluha in slepa
tema.*
3. perica: *Tema je srepi golt.*
- Perice: *Čas je za pot proti lastnemu domu.*
(zastor)

3. prizor

(Zarotovavka ob kupu polen; v desnem kotu sedi pastir na kamnu)

- Zarotovavka: *Vrata jutra se odpirajo
na stežaj duha.*
- Sepeti lastovk nad potmi,
ki prinašajo zemlji
medene dneve, dneve hrepenečih selitev zvezd.
Rodovitnost vre v zenicah prsti!
Takole vonja v izdihu
zven doječne besede,
odzvanja zven bregov,
utopljenih v neukročeni rasti.*
- Sen prestaja v teh urah,
niti zavesti se iztekajo iz zavetij
na telesu in duši.*

Brašno poide daleč od cilja,
v mednožju resničnosti in resnice,
ki sta vse dalj vsaksebi.

Lastovke z belim dnom
ugašajo krila. Brez pristanka
se naselijo pod napuščem
v neznanem kraju leta.
V gnezdih bedijo, kljune odpirajo
čakajoč smiselne zore.

Že čutim prihod
luči, ki se vrača
med vročične stene.

Sonce je točka, ki se razširja,
pregoreva obod, dalje požira!

Čas napoči, čas se upogne!
Zdaj moram prižgati ogenj!

(prižge ogenj)

Med stenjem in goriščem - - kot dan je,
o bitva vroča!

Pastir:

Ptice so glasovi rasti,
hrepeneča stebela pomladi
v letu
za soncem,
z rano pesmijo v kljunih
gnezdijo
nad čeljustjo vsakega dneva.

Zarotovavka:

Ogenj,
v ranem svitu brez duhá,
ptič pepelnih kril v ponikalnici obzorja,
breztelesnost, ki dobiva obliko
kraja in namena.

Z golimi stopali
preskakujoč z néba na nebo ravnine,
brez vrha svojih v vetrovem pohodu,
na prašni poti rumenega konja,
odteklega prebujanja kopit in hrbtov,

neutešljivo goltajoč v goltu stvari
ki ti prazniijo sredico brezna

*z bližino vstopanj in prestopanj
na prostoru, ki ga namaka čas in jedke kaplje
žvepljenih rok,
z nesmiselnim plenom nespečih plemen
plamenov iz večnega kraja.*

Pastir: *Moja gora je gola;
le čuječa zemlja,
le bojevana
na mnogih poteh.
Poti so neukročene.*

Zarotovavka: *Ogenj sveta!*

Pastir (sam zase): *Misel je ogenj sveta.
Misel znojna, hoteč svetlobo,
Misel znojna, hoteč zla;
misel ogenj sveta,
ko bije mraz
na vrata,
ko čas cedi svoj videz
v propadle hiše iz prsti.*

*Misel v kamnu,
misel v grgrajoči glavi,
misel iz ranega kratra - - -
smtrno ranjeno jutro,
iz nog in oči zublji prežeči
na vsako iver
spoznanja,
na iver razklane glave,
plodeče pot
v čelu sveta,
misel brez vrha, brez dna!*

Zarotovavka: *Plamen obrača svoje krogle.*

*Ogenj, ti nisi potnik iz ledene dobe,
ko vstajajo obale
v diru jeklenih peres.*

*Mleko v dojkah si,
beli prsti v mlečni zori,
kjer neuzdržno tiščimo v divjini.*

*Živi pesek si kleplje hude kose,
goba sveta bo pila mrtve rose!*

*Prva jasnost jutranjih poti
ni nastanek bregov,
ampak je nedobojevan pomen v kratkih časa:
KAM ITI IN KAKO DOITI
bistvo biti?*

*Spričo te vednosti,
kakšen ozek hip, kakšen potek,
kakšen upor,
kakšno trajanje v krogu, kakšen konec,
kakšno odpuščanje razsežnosti,
kakšen pristanek!*

*Kako izgubljena pot
upa in obupa
v mislih in početju!*

(poklekne k ognju; zapre oči; pastir se ji približa za hrbtom;)

Pastir: *Starka, zakaj poklekaš
na pragu navsezgodaj,
motreč svit v stiski?*

Zarotovavka: *Ogenj! Ogenj govori!*

Pastir: *Zakaj to jutro spet, kot vsako jutro,
je na tešče
ožina ognja, ožina časa,
v očesu?*

Zarotovavka: *Govori čez kamen,
ki sem ga naznojila!
Ogenj!*

(začudeno): *Še prej, ko je sonce stopilo na svojo pot?*

Pastir: *Ne, ne ogenj!
V ognju se zasiplje vsaka brazda.
Ne, ne, jaz sem!*

Zarotovavka: *Kje? Kod? Si?
Ali si?
Ogenj govori!*

Pastir: *Starka, zakaj blodiš svoj čas?

Jasno je, kam meri vsak čas.
Besede so izrezane,*

listi so obrnjeni v spominu,
s sovjim glasom se oglašajo številke
dnevov neizpolnjenih bitk.

In kazalo večno vodi nazaj!

Zarotovavka:

Ognjeni ptič, nevzdržni kljun,
z nožem mi strga kožo in kosti!

Tako se staplja moja letina,
tako vsaka izgori
v prah med kamni.

Zakaj jaz? Zakaj ti?
Mladec, ti blodiš svoj čas,
svet puhlice in v zemljo zažrtih pasti.
Zakaj jaz? Zakaj ti?

Pastir:

Možnosti so na mladi strani dneva.

Zarotovavka:

Ogenj, ogenj govori!

Kaos je
do neba prsti!

Pastir (jo stresa):

Slišiš! Odpri oči!
Toč sem, ne v ognju.
Bitje iz krvi in duha.
Brez imena.

Zarotovavka:

Kakšen glas, neznan glas,
nepričakovan iz votline, ki zori!
V svetlobi žareč obraz!

Takega človeka ni.

Pastir:

Kaj svet izteka mimo tebe?

Zarotovavka:

Da. Ne. Ne vem.

Izžeta klockotam
v svoji koži
in stražim svoj poslednji hip.

Pastir:

Gledam te. Prašno se usiplješ.
Zakaj hodiš še na pot?

Zarotovavka: *Hip nikoli ne dozori.
Kača klopotača s kamenim pogledom
ogenj prižge in umiri!*

Pastir: *Tu je tvoje telo,
tu je tvoje oko.
A kje so tvoje stopinje?*

Zarotovavka: *V ognjenih zenicah so bile
pa ne vem, zakaj jih ni.*

*Vrhovi so se razkropili,
neslutni jezdec
obračajo smeri vsak dan.*

*Ne vem:
odkod, čigav je ta kraj,
ta dan ali kaj.*

Plodovi so le blodeči vrhovodci.

Pastir: *Jaz živim tokraj njih.*

Zarotovavka: *A ti?
Ti tiplješ pred seboj.
Ti tiplješ zemljo in tehtaš nebo.
Seveda, mlad si, bistroid.*

*Pa sta nespemenljiva
kakor resničnost okrog tvojih kosti!*

*Ti ju hočeš
znova premeriti in preiskati
s svojim prahom.*

Prehode in zavetja pričakuješ!

*Ti hočeš
znova razgrebsti brazde
z brezzobimi rokami.
Hočeš!
Svoj prostor izgrebsti
iz ognjenega žrela,
iz čeljusti snovi!*

Pastir: *To je pravica časa!*

Zarotovavka:

*Ničesar ni v tvojih žilah,
da bi oporekal:
to je znojni plod!*

*Plodovi so le blodeči vrvohodci!
Ti to veš.*

Pastir:

*V teh dneh je kipenje.
Kljubovanje v dvignjenih jadrih.
V teh dneh sem jaz!*

Zarotovavka:

*Kipenje čuješ
pod seboj, v sebi, nad seboj?*

*Ne zmoreš mu odtisniti
smiselni krog
svojega časa!*

*Gledaš? Vidiš? Misliš?
Kljub temu se jalovo prevesiš
iz dneva v dan.*

Pastir:

*Hočem živeti ...
Dan ima senilne veke,
slepa gorečnost
lačnih stvari
je v rojstvu in smrti.*

Verjamem krvi, ki čista brizga pod kožo.

*Z jasnim hipom na plečih
grem na pot
v vse smeri ...*

Zarotovavka:

*Hočeš! Hočeš! Vsi hočemo!
Danost je v dnevu,
neizprosna golota. Malokdo zmore!
Potem že, je tema. Jalova večernica.*

*Le poglej goró! Glej!
Dviga se, vrh preidi! Zdaj si ti vrh!
Kje pa je brezno? Neogibnost!
Z dnevom preide skozi vrh, višje bo kot vrh!
V tebi.*

*Le poglej gôro!
Jutri bo višje ko danes.
Jutri bo izravnava v tvojih očeh.*

Pastir:

Ne. To je moj kraj.

Ne. To je moj čas.

Zarotovavka:

Ne, ne, ne verjameš si več,
da je to tvoj kraj.
Ne upaš več
na orla, sokola, na zlatoroga,
ne upaš več tačas,
strmeč v izpraznjene stene!

Ne spoznaš več svoje smeri
skozi meglena pristanišča
v góre.
Le svoj vid še imaš - -
le za seboj hodiš, ko iščeš
in misliš, da je, kar imaš,
da je svet.

Pastir:

Pred menoj je svet,
nepreklicno okrog mene;
v meni je, kot ga hočem,
da ni prediha v ostrem dnevu,
da ni premora v enakonočju,
zaradi dejanj,
ki se ne spajajo v dejanjih,
zaradi barv,
ki se ne zlivajo v sozvočje
zaradi trpljenja v neznatni
nepopustljivi urečenosti ognja,
ki vodi zračne zastave.

Moja pot
je pot za soncem,
ki je brez dna!

Razkrivanje
samega sebe v vseh očeh
samih sebe tukaj.

Zato je dan razsežnost v prvobitnosti.

Moja ljubezen je zeleno zglavje.

Zarotovavka:

Misliš - - - pa ne domisliš.

V prvem krogu se ta svet otrese
kakor jesenska krošnja plodov

*in potem nisi daleč od drevesa,
ki s črvivim lubjem terja
le trdo kožo tvojih pečka,
ker si v tveganju blizu pokopan.*

*Glej, jaz sem znotraj votla
in zunaj posledica kamna.*

Pastir:
Zarotovavka
(sede k ognju):

Moja ljubezen je zeleno zgjavje.

*Slepa jutra med nama
v znamenju setve,
ko ustajaš v svetlobi
kakor neprizanesljiva tesnoba
zemlje.*

Pastir:

*Vse dlje sva vsaksebi
kot korenine in cvet,
kot videz in svet.*

Zarotovavka:

*Ne slutim tvojih ujed
nad vrelim čelom,
ki se razliva v ravnino
kakor poslednje zrno
človeškega bistva,
ki dolbe plasti
lastnega debela.*

*Ta jutra med nama,
ki dobivajo vid
v nenasitni prosojnosti
človeških prsi.
Jutra
na brezbrežju obstanka.*

*Vse manj zmagujem molk.
Čas me moči, kaplje izjedajo
vse od tega*

*in ne slutim več
svojih korakov
pred seboj.*

Pastir:

*A zakaj
se še vračaš, prižigaš ogenj
v praznino sna?
Kot ujeda gledaš predse.*

Zarotovavka:

Ogenj stražim
vsako jutro na ta dan,
ta dan na dolga leta.
Misel sveta!
Znova pa je megla pred menoj.

Z nami je nepreklicno,
le kar je
večno bremena.

A kaj bo prvič znova,
kaj poslednjič nikdar --
ne vem! Brezum me straži.

Ogenj stražim,
misel sveta ob rojstvu dneva,
ko zemlja dobiva sokove.
Vesnin dan je --
po noči praznih zvezd,
oploditve lačen svit.

Pastir:

Čas setve.
Vedre možnosti ob prihodu slepila!
Sicer od večno enaka semena
potaknjena v budno prst.
Zamrli drobir potem do žetve!

Zarotovavka:

Prihaja sončni mesec setve,
ko bomo opustili bitke obrazov
in se vrnili na polja,
kjer bodo brazde ječale
in se vrnili k čredam,
ki bodo blejale rodovitnost.

Nihče ne bo pomnil svojega lebdenja,
svojega obraza, svojih krvavih rok,
ki bodo streha nad glavo,
ki bodo kruh in pijača,
čas prediha in pomiritve,
urečenih v zavojevanju snovi.
Na pragu bo misel stala
v mirnih urah izravnave
s posejanim vrhom.

Pastir:

Setev! Kakšna setev!
Urečeno oko za ped pedi!
Kakšna setev!

*Vendar kakšna setev?
Kje?*

*Setev, ki prerašča
beton in železo,
setev, ki ne umira brez konca
v svojem bistvu,
setev, ki ni privid
za semena izgnanega sonca!*

*Setev, ki sežiga svoj molk
v temi sveta,
setev, ki ne ostaja le stroj v pogonu snovi
ob smrti duha!*

(zarotovavka
se odmika):

*Slišiš! Slišiš!
Setev, setev! To hočem,
neukročeno zraščeno s svojo rastjo,
razdejan v lačnem prostoru,
dasi neštetokrat rojen z ognjeno močjo,
kakor krik na pragu
dneva,
ki je razsežnost v prvobitnosti.*

(Zarotovavka odide;
pastir kriči):

*Setev! Slišiš! Resnično setev!
Moja ljubezen je zeleno zgnavlje!*

(Perice pridejo z vrči na glavah)

Perice:

*Jutro je rezko
kot glas Minotavra v gorah.
V lačnem drncu vstajajo poti.
S prozornega svita
se orli zasaajajo v prst.
Samomorilsko padajo kot gluhi kamni
in kljujejo večno danost
s pretrganim krikom.
V zemeljskih krogih se dvigajo
krempļi na obzorje,
noseč nenasitnost,
pripravljajoč se za naslednji udarec,
pripravljajoč se za naslednji padec.*

*To je dan,
ko nam žile zavro,
ko se zemlja prebuja
za setev in oploditev semena.*

(od daleč glasnikov
glas):

Novo! Novo! Novo!

Perice:

*Za hip se misel odlepi od zemlje
kot brezkrila ptica,
ker se neslutne korenine
razpenjajo v nas.*

Glasnik:

*Novo! Novo! Novo! (zabobna)
Zberite se ljudje ravnine!
Ta dan, ta hip
prihaja kralj med vas!*

(ljudje se zbirajo)

Novo! Novejše! Najnovejše! (bobna, odhiti kričeč)

Kralj

(pride z vojščaki):

*Slišite ljudje!
Vzrok poti je čas setve!
Ljudje!
Lačni in žejni človečnosti,
bodite žejni milosti
prsti,
ki je resničnost znojnega kruha!*

*Ta čas, ta dan
je zemlja spet rodovitna,
dasi v ogradah časa,
kjer smo
lačni, žejni,
goli,
v prhkih oblikah svojega videza,
izgnani iz sebe,
brezdomci v koži svoje moči,*

*a tu ta začetek v koncu,
a tu, ta dan,
ko je zemlja spet rodovitna!*

Glasovi iz ljudstva:

*Živela zemlja! Živel dan rodovit!
Dan na dan, čez dan, živela zemlja!
Živel kralj!*

Kralj:

*Zemlja je blagor,
dasi ste prilepljeni,
brez glasu in hrbtenice,
v prah in ogenj
sveta,*

ki je nespremenljiv v zavetju jutra,
 zakaj nedorasli ste
 in ne zmorete odriniti topi,
 niti ubežati izgnani,
 niti izmuzniti se ne zmorete
 skozi njegove stene,
 ker tu je dan,
 ko je zemlja spet rodovitna
 za sok, za ogródje,
 za slepilo izlizanih dni!
 Blagrovana možnost, ki prihajaš obsorej!

Glasovi iz ljudstva: Živela zemlja ródna! Blagrovana možnost!
 Preklete stene sveta!
 Za sok, za ogródje!
 Živela zemlja!

Kralj: Gorje, kdor ne najde te možnosti!
 Dvakrat gorje,
 kdor se bo nasitil brez slasti,
 kdor se bo odžejal v svojih vodáh,
 trikrat gorje,
 kdor se bo slekel do golote
 civilizacije,
 ki je naša beseda,
 namen,
 ob rojstvu in smrti!

Posebno v teh dneh,
 ko hlepijo zarezé,
 ko je zemlja spet rodovitna!

(Kričanje ljudstva; h kralju pristopi prvi vojščak)

1. vojščak: Morda sem
 v nepravem času ...

Kralj: Govori! Govori vojščak,
 zvesto čuječ na okopu reda!
 Kaj hočeš razjasniti?

1. vojščak: Na okopu reda ... Hočem reči ...
 Na kratko ...
 Povedati moram,
 da se dan čudno razpleta
 v stvareh na ravnini.

Kralj: *Hočeš reči,
da dan ne odteka
po premišljeni strugi?*

*Kaj ni pot ostra?
Ostra budnost terja vse!*

1. vojščak: *Da. Gladina se je gibala ves dan
v normali.*

*Le pod večer se je v tolmunu
namesto spanja razgibal tok v neznano,
razpel jadra in zdaj jadra,
kljujoč v gladino z belino svojih jader.
Tisti pastir:
širokopleč, vročega čela,
kot goreč, neupogljiv pelikan!
Z mečastim kljunom hodi okrog,
sopečih besed,
kakor da ga kolje ozračje.
Ne drži se čred s čelom v gladini,
izpolnjujoč svoje bistvo --
z drugimi pastirji misli in pohája
s sanjami vroče vere.*

*Zeleno pesem poje,
o zelenem
popku zemlje in razprti cvetnici.*

*Kaj to pomeni;
sonce skozi siv dež, pa ni dvorezen nož?*

Kralj: *Morda pa sam zbiraš nevihtni dan?
In tisto tam so le lahke nogé,
konjič bel, hrupen let
čez stranpoti!*

1. vojščak: *Ne. Ne.
Imam lisjakovo oko,
imam krtov sluh.
Budna straža --
redka žrtev!*

(na drugi strani odra govori pastir med ljudstvom)

Pastir: *Koščeni jezdec na zemlji,
v dnevu, ko je zemlja spet ródna.*

*Kakšna hvala! Kakšni blagri!
 Koščeni jezdecí jezdi jo nesmisel - -
 svoj pomen belih pen
 okrog ust, okrog oči.*

*Glasovi iz ljudstva: Bele pene! Zakaj?
 Trpljenje okrog ust, okrog oči!
 Menda ne?
 Prazne vene! Zakaj?
 Daj mir, pastir, umolkni, daj!*

*Pastir: Vsak svojo ženo ugrabi
 iz plemena zore za nejasne igre dejanj - -
 za slep hip dobi obliko
 vetrov glas,
 poln steblovega mleka,
 ki odgnije v prazen praznik
 sončnih kapelj.*

*Glasovi iz ljudstva: Ničesar ne slutimo, pa čakamo
 pričakujoč!
 Zakaj?
 Jezdecí z ostrimi kopiti so pokončevavci!
 Ne čutimo jih!
 Ródna zemlja bo spremenila dni!*

*Pastir: Izropane so lege na obodu zemlje,
 sežgan je sončni koren.
 Z odprtimi očmi,
 zaprti čez in čez,
 jezdimo
 navzgor!*

A kdaj nam bo pomlad razprla kožo?

*Svet nas zastira z dnom.
 Ognji so se nagnetli pod zvezde,
 nad nas,
 kjer pota vodijo k soncu.*

*Mleko pomena,
 je iztek bremena - -
 Rožnati trakovi
 priklepajo čas
 v prazni legi.*

Glasovi iz ljudstva: Zakaj tako?
S čigavo pravico, s kakšno močjo?
 Zdaj je,
 nič ne slutimo, pa čakamo,
 ker bo napočil znojen dan.
 Ródna zemlja bo spremenila dni!

Kralj (sam zase): Zavest!
Konjič bel - - ima kopita in oči!
Hrupen let čez stranpoti - -
je k cilju naravnán!

(vojščakom): Zgrabite ga!
Z g r a b i t e :
 za oči,
 za jezik,
 za roke, za noge,
 tipalke duha!

Spodkopljite mu telo,
požrite mu misli!
Izsušite mu čelo,
iztočite mu besedo!
Izžgite mu pričakovanje kril - -
to prikrito moč življa,
ki ga obseda,
kot da mu je znana pot
brez konca in kraja
skoz nas!

(vojščaki lovijo pastirja)

Uženite ga vendar v jalov rog
pod goro, pod tem kamenim breznom - -
to stvarjenje zadušljivo,
tu ni prostora zanj!

Glasovi iz ljudstva: Molči pastir! Molči!
Spusti se v dir
za kožo, za zmago!
Zdrvite vojščaki!
Zgrabite vojščaki, da bo mir!
Molči pastir! Béži!
Živel dan!
Nad poljem, nad brazdo!
Živela zemlja, ki se prebujaš
za trmasto žetev!

Kralj: Zakopljemo ga,
živega v žarek --
pa bo videl, pa bo spoznal
pot med nami, pred nami,
iz naših žrtev!

(privedejo pastirja)

Žrec presit,
opit,
razdira mir in ureditev
danega!

Pastir:

V prsti
se tepem,
glad sem in znoj,

s čelom in goloto,
s stebлом v niču,
s potjo v ognju,

na zemlji brez sveta,
v času brez potrditve,
na svetu brez dna,
na dnu brez krvi,
ki je pomen,

zakaj čas me upogiblje,
čas me razteza,
možnost me sproži!

Pastirji (iz ozadja): Jaguar! Jaguar!

Kralj: Odvedite ga!

Pastirji: Pustite ga! Pustite!
Dan na dan
ozki krogi sveta,
ki ožijo obod!

Kralj: Odvedite ga!
Vzrok je dozorel!

(pastirji vpijejo)

Pastir: V stiski iztekam
navzdol
pred prihodnjim!

Pastirji: *Jaguar v krošnji sonca!
Jaguarji v gnezdih sonca!*

(Nemir, prerivanje; odpeljejo pastirja, ostale pomirijo z izdrtimi meči)

Kralj: *Pomislite vendar! Spreglejte vendar!*

*Temo smo zasegli.
Temo smo naselili.
V temo smo sejali.
Ves čas sejavci sonca!*

Tema ni več tema...

Glasovi iz ljudstva: *Ni več tema! Živel dan! Živel! Ni tema!*

Pastirji: *Naj bi ... ne bi ...
naj ne ... je bi ...*

Kralj: *Ni tema --
za nas, ki vidimo
svoj red!*

*Zasegli smo prostor,
pristali na čas!*

*Razširili smo meje,
od hipa do hipa rastemo!*

*Kaj ne čutite miru,
miru spokojnega,
miru znojnega --
od stene do stene se širi,
tudi skozi stene
in nam ne popusti utrip!*

Glasovi iz ljudstva: *Da! Živel dan! Da!
Zemlja ródna! Da!
Živel kralj!*

Kralj: *Tiha so rojstva.
Otroci rastejo
v pripravljeno med nami,
postavljajo se na noge,
skozi nas spregledajo po edini poti:
v čela nam zro,
glasove razbirajo,*

misli nabirajo
za obloženo mizo.

Napravljamo jih,
rodimo jih,
ljubimo jih!

Glasovi iz ljudstva: *Da! Da! Ljubimo! Rodimo! Da! Ljubimo!*
Živel! Živel! Ljubimo, rodimo! Živel!

Kralj: *Tihe so smrti sredi hipa,*
sredi korakov so odprte rane,
boleče, s časom izprane.

A utečeni red jih zapolni,
red celi rane,
red izpere solze!

Dan ima tisoč poti,
pot ima tisoč dolžnosti,
dolžnost ima tisoč pomenov,
pomen ima tisoč besed,
beseda ima tisoč glasov,
Vsak glas ima tisoč vzrokov
smisla,
ker smo drug drugemu v očeh!

Vse usmerja isti namen,
tisoč pomenov poti,
da smo,
ko nas terja možnost
za naprej,
za izpolnitev reda

Pastirji (iz ozadja): *Oj, ho-o-j!*
Kateri dan, katera zmaga?
To ni sok, ki nam vrača
vero
med prvo in poslednjo sončno uro!

(vojščaki gredo med ljudstvo.)

Kralj: *da nas ni, ko terja red,*
da molčimo za vrati,
da spimo brez odziva
dalje,
zaprtih oči,

zaprtih ust,
zaprtih oken,

za pot k plodu, ki ga hočemo,
ki ga dosegamo,
ker smo pristali.

Malo izpolnitev je to.
Ena potrditev,
drobir pristankov!

(navdušenje ljudstva): Prav gotovo! Živel dan! Za to! Da!
Zagotovo! Živel kralj!

Kralj: A spet tu
nepričakovano,
useka rana iz teme,
potem, ko smo pomirili
vse duhove ...

Pastirji: Stopi v črno prst
zelenih stopinj --
naberi si trav, naberi si smisla
zorečega zdaj!
K d a - a - a - j !
Hitimo, hitimo za seboj!

2. vojščak: Ta mladec tu?

Kralj: Ta mladec, da,
ta žrec,
ki ima konjča belega,
misel
prikrito v topih očeh.
Orle povsod pod svojo kožo.

Preveč neba,
premalo poti, ki jih terjamo
sicer od sebe,
da se tema pretaka
kot je potrebno,
da smo siti, da smo odžejani
kot je potrebno,
da smo spoštovani in čaščeni
kot je potrebno,

Pastirja: Svet, svet, svet ---
kamen zapletenih mrež!

Glasovi iz ljudstva: *Živeli, živeli!
Kot je potrebno! Živeli!*

1. vojščak: *Mir! Tišina!*

Pastirja: *Kame-E-en, mre-E-ež!*

Kralj: *da si svetimo v temi,
ki nam ni v breme,
ampak v danost.*

Pastirja: *Kje si, sonce?*

1. vojščak: *Pomislite . . . žrec!
Nad vsem znojem
in še višje kot naš znoj,
sluti sonce!
Čuti ga od daleč:
sonce,
od zgoraj navzdol:
sonce*

*in misli,
da smo spodaj nekje,
spodaj v devetem peklu,
morda še globlje,
si misli, vse dlje od sebe,
še globlje - -
v prahu!*

Kralj: *Prepričan je.
Verjame v slepih očeh,
čuti, vidi, sliši,
misli
sonce - -
svojega boga!*

2. vojščak: *In v sebi
mu pripravlja pot med nas?*

1. vojščak: *Blaznost! Blaznivec!*

Kralj: *V čelo nam je segal,
misli bral,
pod roke nam je gledal,
dejanja bral,*

po stopinjah se je tihotapil,
namene bral:

Vse razbral, vse spoznal!
V nič deval,
v nič deval --
sonce le išče,
ti lačni žarek
sestradanec!

2. vojščak:

Obsedena plitvina
je skorja zdrobljena.
Sipek studenec
je urečeni drobir.

Kralj:

Namesto med nami --
s svojim bogom.
Namesto z nami --
s svojim bogom.
Namesto v bitkah in obračunu --
s svojim bogom.
Namesto v dolžnosti po zmagi --
s svojim bogom,
namesto ob naših daritvah --
s svojim bogom,

namesto v našem trpljenju,
namesto v našem čaščenju,
da smo se pretolkli --
Vse in nič v nemár --
on s svojim bogom!

Glasovi iz ljudstva:

To je blaznost! Nedopustno!
In na ta dan, takšna blaznost!
Nedopustno! Kakšen bes!

1. vojščak:

Obsedenec --
redka žrtev,
dobro žretje!

Sito je luknjičavo,
nešteto možnosti seveda --
pa so železne roke,
tokraj, onkraj
budna straža:

Čista moka v kruh,
otrobe v veter in na kup!

Trdovratno zrno!

2. vojščak: Namesto na okopu reda --
 on s svojim bogom?
 Namesto v blagrih reda --
 s svojim bogom?

1. vojščak: Zgrabimo kopja --
 malo smrti, pičel dan!
 In zdaj možnost za tehtno igro,
 kot za okopi je ta čas --
 obsedenec za cilj konic!

Glasovi iz ljudstva: Kaj z njim? Kaj bo torej z njim?

1. vojščak: Kopja, kopja!

Glasovi iz ljudstva: Kam z njim? Kaj z njim?
 Kaj bo torej z njim?

(Gledajo kralja. Tišina, negibnost. Kralj počasi dvigne roko in jo spusti.
 Ljudstvo zavpije)

Glasovi iz ljudstva: Živel dan,
 ko je zemlja spet ródna!
 Živela zemlja!
 Orli letite!
 Budno stražite
 na višavah!
 Živeli! Živeli! Živeli!

(zastor)

4. prizor

(Zarotovavka ob ognju na levi, skoraj na rampi. Pastirji sedijo v krogu pod lipo.)

Pastirji: Ali kos poje v neprebujeni krošnji,
 veseleč se mladega vetra?
 V popotnem prahu škrjanec gostoli
 svojo pesem, se pomladi veseli,
 se pomladi veseli,
 ko luč po vodi plava,
 žareč v času suhega čakanja.

Pomlad zlómi
v zimi propadle stvari!

V zelenem gaju kamen poka,
iz razpok silijo semena,
v vlažnih strasteh prst drhti,
se pomladi veseli,
otopelo močvirje z blatnim dnom
se pomladi veseli,
z vetrom na prsih svoje kalužnice.

Pomlad zažge
strasti v zemlji,
tla pod nogami zastale rasti!

1. pastir:

Ze seme razkraja lupine!
Možnost razpušča stiske
kakor zmagano vojsko,
ki jo bo veter vzel.

Upanje treska v moji glavi,
da je misel požrešna ptica,
ki terja prostor,
ki hoče dalje,
hoteč globine rečnega dna
in sonca,
sonca na nebu in sonca v koži
in sonca v očeh in sonca v vseh žilah,
v pritokih in dotokih,
ki bijejo iz sna.

Kakšen svež zrak prebujanja!
Kakšna radost ponovnega rojstva!

2. pastir:

Ali so kaplje čiste
v svetlečem ozračju,
se koža sveti od znoja?

Potoki imajo očiščene duše,
reke so noseče z bregovi.

V daljših dnevih vstajajo
daljši kraji - -
zelena ognjišča brez pepela!

3. pastir:

Ob sončnem vzhodu
rej in pir, slepeče veselje

na poteh,
zablodelih v zimi,
a zdaj vračajočih se s prvo zvezdo
rodovitnih šepetov.

1. pastir: Zeleno razdobje prihaja nasproti
kakor povodenj ob času suše,
kakor sad v prah na poti
za soncem.
2. pastir: Slekel sem gnilo kožo.
Pretočil sem temo na vrtoglavi poti.
Zdaj sem človek
v moči svoje ljubezni,
ljubezen
v moči svoje ploditve!

Pastirji: Pojemo
zeleno pesem,
o zeleni kašči;
o zelenem
popku zemlje in razprti možnosti!

Pesem zeleno
o zelenem ...

(utihnejo, ostrmijo: čez oder pride Vesna, v črni obleki, s spuščenimi lasmi)

Vesna: Skozi čas priteka
rezka, neogibna smrt.

Vsaka zenica, vsak zven,
vsak gib grozi ...

Moje telo je prazno.
Bridki čas! Oči vročice:
vse odmaknjeno rokam,
vse ugreznjeno pred nogami.
Samo tema --
in pajki, ki predejo mreže,
mreže, ki ujemajo rane in bolečine
pričakovanja
in že tudi pozabljanja
pomladi --
možnosti, ki se konča s stisko.
Svet,

ki preži v jutru,
se pomladi žalosti!

Bridki čas!
Suhe oči, trudno telo,
moje izpraznjeno telo,
resničnost
v korakih brez vida, brez tipa --
breme, težje od rojstva in smrti.

Kakšen dan! Strašna noč,
kjer odkrivam
zasopli shod svojih smrti
na zelenih prtihi.

Sama sem

v groznici svoje stiske,
rojena kot danes,
mrtva kot včeraj,
spominjajoč se mnogih ujed
za jutri.

1. pastir (stopi
proti njej):

Zakaj žalost, čemu
odhajanje v dnevu,
ki prinaša potešitev?

Vesna:

Kaj mi je? Prazna sem v telesu, prazna v duši.
Nič mi ni.
Nič je, kadar pride zadnja noč.
Le od kraja proč.

Fantič, le vstani mi!
Oblekla bom črn gvant,
saj to je bil moj fant,
ki zdaj mrtev leži,
mrtev.
Ena zvezda sveti še.

1. pastir:

Ostani z nami. Hodi z nami!
Pojdi z nami,
veseleč se prebujanja,
veseleč se očiščenja,
veseleč se sočne setve.

Vesna:

Pomlad gre praznih rok
naokrog!

2. pastir: *Naša ljubezen je zeleno zglavje.*

1. pastir: *V rasti je odpušcanje.
V soncu je potešitev.*

*Zemlja in nebo:
izvir in človek.
Svet je čist, ko pomlad
obudi kri.
Zato je smisel
selitev iz zimovanja v stvarih.*

3. pastir: *Podneti svetlejši ogenj, starka!*

(skoči k zarotovavki): *Naj misel bedi
proti zenici sonca!*

1., 2. pastir: *V kaplji se utopi gora,
ki je brez poti
iz svojih prsi
in nazaj vanje.*

Pastirji (zro v sonce): *Izgovarjamo
svojo rast!
Izgovarjamo
svojo ljubezen!
Izgovarjamo
svoj veliki čas!*

(vojščaki se prežeče priplazijo in jih obkoliijo)

1. pastir: *Dan krikne svetlobo!*

1. vojščak: *Tema ni več tema
za nas,
ki vidimo svoj red!*

(skočijo nad pastirje, ki so zdrenjani na sredini. Vname se boj. Zarotovavka kleči tesno ob ognju, ob strani stoji tudi 2. vojščak)

2. vojščak: *To je ta rej
na gori,
ki jo jemljemo zemlji
skozi pomladi in popje
zelenega vrenja ...*

Pastirji: *Jaguarji v krošnjah sonca ...*

2. vojščak: *To je ta rej
v raju
brezumnih glasov in glasnikov*

(nekaj pastirjev pade) *k odvzemu krvi
v mladi svobodi...*

(Vesna pade s krikom)

Pastirji: *Jaguarji...*

1. vojščak: *Budna straža,
dobro žretje!*

(nekaj vojščakov pade)

2. vojščak: *To je ta rej
nepotešenih
v soli
in cilju...*

1. in 2. pastir: *Pesem zeleno...
o zelenem...
o razprti...*

2. vojščak: *V slednjem hipu
smo spet veliki!*

(V ozadju tema. Zarotovavka ob ognju v levem kotu, skoraj na rampi.
Hrup se počasi poleže, nazadnje ječanje. Iz dalje bitje ure.)

Zarotovavka: *Urokov je deset,
jih ni deset...*

*misel ugaša v drobovju,
ženske bodo luči nosile
čez gluhe stopinje.*

*Onemogli junaki,
raki, kleščmani
v padcu teme.*

*Klešče kot žilav obseg ---
pa ne bo pomena
zgrabiti se s titani.*

*Urokov je devet,
jih ni deset...*

Drob je preklet,
ko iščeš bližnjega
ob hudi uri ali ob zeleni zori.

Človek je zob,
spodjeden snop,
bob ob steno še naprej je bob,
ne voda, ne krôp - -
Urečen pod zastavo!

Urokov je osem,
jih ni devet . . .

ogenj prižiga obzorje,
ogiba se usodnosti.
Neogibno je pomanjkanje,
ki preostaja
za odrešenje ali preplah.

Urokov je sedem,
jih ni osem . . .

sedem ponarejenih resnic - -
pradomovanje brez pristanka
kakor danes brezumnih žrtev
na izpraznjenem nebu!
In komaj smo na pol poti
iz lupin!

Kaj se izcimi iz nedoraslih ran,
ko mine ta poslednja noč?

Ptice gnezdijo v niču
dokler da napoči zôr!

Urokov je šest,
jih ni šest . . .

Pljunem zdaj na plod!
Za seme
razglašam izid:
narazen gredo oči, narazen gre spanje,
narazen stražniki noči,
prisluskovavci davnih zvezd!

Trd bo kruh,
še trše čelo sredi plovbe,

še trši kamen v zenicah in petáh,
ko popusti pritisk
na okopu jutra!

Psi na preži so strli kosti,
zdaaj vohajo zenit
sred zelenih trat - -
o obstanek obstalih!

Prst treska z gromom
med zbrane slepce
in nič več navzočih dni
za vse, ki jih jutro pokolje - -

rane pušča v ranah
za prihodnjo tlako,
ko boš spet pred steno
v istih sragah,
brez smrtne móre
drobir smrti,
pest cveta, nič sadú - -

Dno pušča ostro možnost,
neizbežnost situacij:
začetek upora, smrt v navalu - -
zemlja in nebo
sred praznih zvezd,
ko se prosojno osončje
zabode rojstvu med oči.

Urokov je pet,
jih ni šest ...
pot manj pomembna od sedmine,
niso več štirje pri kartah
za prevare na oltarju - -

Lačna sem vida!
Žejna sem golih poti!

Urokov je pet,
jih je manj v plodnem dnevu,
ko je spočet tretji
zaradi vzroka dveh,
ki nista na začetku
samo enega léva - -
vzhodno oko, zahodno oko,
južni sadeži odžejajo severni veter.

Prah razkriva jalovo ljubezen z grmom,
 ki rodi medvedje hruške,
 in zimovanje preživi
 brez upa v dani legi,

a na pomlad je v goltu brezna
 vprašljiv ščip,
 vprašljiva dlan:
 V katerem grmu tiči svet --
 ta nepreklicni --
 V katerem soku, v katerem popju
 so prikrite možnosti spočenjanja?

Oster vid in sluh,
 glasnika na razumnem begu --
 v kratkem létu sredi kamna
 kratka vest usode:
 seme tvoje,
 tvoja rast,
 plod v senci
 in žetev umerjena po koscih jutra!

(ogenj počasi pojema)

A komaj beseda razpre grlo
 proti kamnu rimske ceste,
 komaj naperi svoj pomen
 v strani neba --
 že je zlomljen glas, njegov izvir izlizan
 in vonj ostrega znoja
 sežgan
 v vetrovi straži, ki poje o zmagah
 na sledeh krvi ...

In je možnost dana, človek sit,
 kljub grmadi
 na zapečku dremlje in izgublja
 v snu posledic.
 Skozi okno
 blaznost seva
 v red prevaranih stvari,
 ki varujejo spanje ...

A okno je
 nepreklicno
 odprto okno!

Le za hrbotom včasih, ko iz dneva smrti
 spregledajo oči, ki boljčijo

v zelene žarke,
vprežene med stene, kjer je skelet
še vedno pri zavesti - -
kakor zaseda prahu
v ložu žeje,
rojenih v izgnanstvu ...

In so neprešteti!

(Ogenj ugasne. Za hip popolna tema, potem se osvetli ozadje, kjer se zbirajo ljudje, vojščaki, perice, kralj; nastopi pastirjeva mati, ki objokuje sinovo smrt)

Pastirjeva mati: Jaz sem ga rodila,
jaz sem ga povila,
jaz sem ga dojila!
Sem ga s tem ubila?

Misel gori, misel ugaša,
spet gori - - smisla ni.
Ptica kamenita sem,
brez zrna je ta sušni hip.
In bistvo
je mrlič, odnesen skoz svetel dan,
v jalov kamen zakopan.

Sem ga morda s tem povila?
S prašnim svetom podojila?

O brezumna danost!
Zdaj vidim svoj dan - -
nepremičen je,
gola kost,
brez mesa in pomena
biti most
v prsti.

2. vojščak: Ona je daleč,
ona je vse dlje
od nas!

Pastirjeva mati: A glejte, spet grozi
z neštetimi očmi!
Smisel smrti ne umira,
zemlja v krogih vrača zemljo.
Rodovitnost vre
iz kamene stiske!

1. vojščak:

*Drobir môre,
brez poti kamorkoli,
zgolj objokovanje
v padcu časa!*

Kralj:

*Da.
Tu je bila, tu je ni,
le telo še gori
brez cilja
v dani legi kakor žilav hip.
Brezumni panj
po izgubljeni bitki,
ki ne sega več do nas.
Tu je bila, tu je ni!*

Umijmo molk za njo!

Pastirjeva mati:

*Spet grozi, spet grozi,
a okopov ni.
Nesmisel zasega
zemljo in nebo,
preostali vid je kot korak
v poslednji KAM.*

*Vsakdan je žvepleno zrno,
kjer raste glad,
narašča brezno
do sem in čez,
se razgori, ugasne,
še zdaj smrdi
za neštetokrat...*

*Ravnina visi v mrežah,
v ozarah je tema.
In človek tu --
je slinast polž --
vse svoje nosi s seboj
kakor prazno breme,
ki se kopiči
v kup
na kup
do zvezd in čez --
kup
na kup! --*

*Pod skorjo pa
kaos v popku,*

vrh na dnu,
dno pod dnom, brez vrha.
Vsak dan je misel suha od zla.

Kralj: Dovolj, dovolj . . . Umolkni!
Ne zini več pri vseh teh pričah!
Brezupni panj!

Odvedite jo! Ženite, brž!
Naj se ne vrača omračitev
iz teme!

(jo zgrabijo, odvedejo)

Pastirjeva mati: O, jaz sem ga povila!
(od daleč) Pot ga ni ubila!

Kdo? Kje?
Zakaj?

Nedonošene so zmage, kralj!

Kralj: Molči! Ugasnite jo!

Izgine naj v najgloblje . . .
Udarite . . .
še naj bo pokošena, odvržena,
kjer so stvari nepreštete pri zavesti
kot kaleče osti,
kjer ogenj z ognjem žgo
v pepelnat tukajdan,
v praznino na dnu dna!

Glasovi iz ljudstva: Kaleče osti! O, o, o!

Z ognjem žgo! O, o, o!

Dno dna brez dna! O, o, o!

Kralj: A vi? Vi!
Ne izdihavajte več
jeklenega zraka,
ki mu dan zlomi peruti,
zakaj dejanje je težnost
na živi poti,
ki živi bremena!

In zato praznine!

*A utečeni red jih zapolni!
Red celi rane.*

1. vojščak (se vrne): *V temi je,
svoj jetnik!*

Kralj: *In mi?
Umijmo si roke,
ker brez porodnih krčev so tokovi
teh dni!*

*Za poslej
naj bo pozabljena ta žehta!*

1. vojščak: *Budna straža,
redka žrtev - -
dobro žretje!*

Vse poti vodijo do spanja!

Kralj: *Zdaj se vrnite tja,
kjer ste obstali,
ker dan ima nepotešljive stene!*

*Red celi rane!
Red premakne čas!*

Vsak glas ima tisoč vzrokov.

(Kralj hoče oditi, ko priteče glasnik)

Glasnik: *Kralj, o, kralj, brž na noge,
pot pod noge, osedlano misel!
Hudo znamenje, hude ure trkajo na dver:
Izginila je vaša hčer!*

Kralj: *Moj otrok! Moja hčer?
Vesna izginila? Nemogoče!*

Glasnik: *Da, vaš otrok! Izginila je!
Neznano v večer!*

*Za njo so že poslani sli,
ki iščejo povsod,
na ravnini, po gorah in breznih!*

*Vsako pajčevino preiščejo, odpro vsako dver,
vsaka usta, vsako oko, vsako pripoved!
Izurjeni sli, dresirani psi
drug drugemu pri roki:
vsi iščejo onód!*

Kralj (zmedeno): *Kako? Zakaj? Kdaj?*

Iščite! Iščite! Iščite!

Glasnik: *Vsi iščemo!
Iščemo - -
odprtih oči, naperjenih ušes,
neutrudnih teles,
iskrečega uma, iskrih poti!*

A zaman!

*Brez nje se vračajo sli!
Izhojeni, otopeli in brez moči
se vračajo
izurjeni sli z dresiranimi psi:
v poslednjih kapljah zavesti
trdijo,
da je bila tu in da je ni!*

Kralj (še bolj
zmedeno): *Da je ni?*

*Moj otrok? Moja hčer?
Izginila?
Izginila ...*

*Pomlad zelena,
rojena z vročim srcem vrelega telesa.
Steblo čiste misli!*

*S pastirji je bila ...
O, moj otrok!
Bitka izgubljena,
ne vrne se nobena!
O, moj otrok!
Padec časa, brezumni padec.
Izropan tok!*

(ljudstvo se v strahu umika)

*Kaj vsak red,
sleherna izpolnitev dneva
raste v smrt?*

*Zakaj maternice
ob toliki žetvi, sploh zakaj,
tačas --
o, kakšno popuščanje,
razorožitev uma,
neodpustljiva blaznost:
zažrti,
prežrti,
razjedeni
v slehernem sleherniki ...*

(Skrušen odide, za njim glasnik. Ljudstvo se prestrašeno razide, ob vodnjaku ostanejo perice)

4. perica: *Cemu ta žrtev?
Cemu ta žrtev
in še poslej in še potem
in še ...
kakor nenehni tok v vodnjaku?*

2. perica: *Zakaj vprašanje?
Zakaj odgovor?*

*Dogodki
brez cilja, brez namena v teh dneh!*

*Le kdo bi meril
utrip teme,
le kdo bral
stopinje
brez vrha, brez dna!*

V tem času ni razpoke za predih!

*Brezoblične stvari
siliijo
v roké
vsak hip!*

3. perica: *Ne izmakneš se
strmenju strani neba:
od vzhoda k zahodu --
budnost,
od severa k jugu --
spanje.*

1. perica:

*Večer pride
in MORAS!
Sen odide
in MORAS!*

*Brez vzroka in posledic
ponavljaš svoje gibe in svoje dni,
nabiraš drobce za košnjo prahu.*

*Ne čutiš več - -
je voda mrzla ali mehka,
je postana ali čista,
je iz zemlje ali z néba;
Le oblačila prineseš,
vse svoje s seboj,*

*vsak dan ob isti uri,
kot isti dan,
vsako uro ob istem dnevu
kot isti uri;
razgrneš jih in preštevaš:
na prsih so oprana v znoju,
okrog vratu načeta od soli,
ne od včera, ne za jutri
prepotene, izlizane od krvavega potu
stvari.*

*In perem, pereš, pere - -
vseskozi isti tok
skozi telo:
NEODLOŽLJIVE NUJNOSTI
OČIŠČENJA
KAKOR NESKONČNA POT.*

*Perem, pereš.
Izpiram, izpiráš
obliko,
barvo,
vonj,
obseg meja razuma;
semena v možnosti za oploditev - -*

od večno zópetno početje brez plodu!

(odloži vrč in gre do rampe)

*Slečemo se.
Goli smo.
Izpiramo si svoje čute!*

Oblečemo se
pa ne vemo:
za kam, za kdaj --
le vseskozi neutešljivi tok
skozi telo.

5. perica: Početje peric
brezkrilih ptic!

6. perica: Nezlomljiv pa je nagon:

Menjati ... Menjati ... Menjati ...
slačiti ... menjati ... oblačiti ... menjati ...
menjati obleko ... menjati ... goliti ...
obleko obleka,
človek človeka,
obleka človeka ...

človeka ni, ker je bog,
ki postaja prah v zadnji uri
pred sedmim dnevom --
poslednja možnost stvarjenja:

Človek bo,
obleka prozorna,
nedosegljiva,
nerazložljiva!

(Tema je; glasnik priteče)

Glasnik: Ho-o-oj! Ho-o-oj!
Vstanite! Pohitite!

Megla se dviga!
Stvari vstajajo prežeče!

Vrhovi v nabreklem kriku
trepetaje nosijo nebo!

Vstanite, pohitite!
Nič dobrega ne bo!

Ho-o-oj! Ho-o-oj!

(Ljudje deró skupaj)

Glas iz ljudstva: Kaj spravljaš nas na noge,
ko smo že vse opravili za dneva?

- Glasnik: Vrhovi besnijo,
usta odpirajo - - -
oј, ta ogenj rdeči,
ki ni z neba, ki je z zemljé!
- Vrhovi gorijo, z ognjem grozijo!
- Drevesa v žarečem besu,
dolge vrste, lačne krošnje,
v krošnjah rdeči besi jezdijo!
Korenine
v čredah ženejo
sem, naravnost sem!
- Glasovi iz ljudstva: Odkod, čemu ta grožnja?
Nad koga kazen?
- Glasnik: In nad njimi
ptica ob ptici, pojoči štiti,
da ni videti neba!
- Glas iz ljudstva: Kaj nam stiskaš nemir v roké,
kjer so zamrli sledovi objemov
že za dne?
- Glasnik: Razprti kljuni in očesa
kot v davnih sušah nad ravnino,
nešteto ptic,
jate roparic!
- Ščip po zemlji orje!
- Glas iz ljudstva: Čemu nas zdaj oblegaš
z zobmi groze,
ki skuša spremeniti tok suhih let?
- Glasnik: Vrhovi stopajo v neznane kraje!
- Žejen prah se dviga,
lačen smisla, lačen samega sebe.
Usta odpira
za čas nazaj
in zdaj!
- O, kako izpraznjen glas z zemljé!
- Glasovi iz ljudstva: Kaj si žrec, glasnik?
Kakšne barve si,
ki ženeš vik in krik?

Glasovi iz ljudstva:

*Tu smo in z nami vse,
Vse izmerjeno, preračunano
in utečeno.
Naključja ni. Usode ni.*

*Včasih za hip otrdele kosti,
ki služijo naravnani pokončnosti.
Sok v žilah, koža, vid --
na večer utrujeni pastirji --
A vsak dan, vse vsakdanje,
izrabljeno do diha
pred poslednjim.
Vse opravljeno do skrajne meje uma!*

Glasnik:

*Ščip po zemlji orje,
nekaj ali kaj brez prestanka išče,
prav gotovo
izmed nas!*

Zenski glas iz
ljudstva:

*Kaj nam dviguješ
mozeg v kosteh,
že od davno speče bistvo?*

*Luknje zabadaš v kožo,
žile zapletaš, sok sušiš
in sploh odtok miru, noči, reda
pretakaš
v nezadostnost!*

1. moški glas iz
ljudstva:

*O, jaz vem, dobro vem,
čisto vem:
to niso naše kašče,
za trdnimi vrati
neizsanjan sen!*

1. vojščak:

*Glasnik,
tebi bo kralj gorák
in tudi mirnejši bi bil izid,
da si manjši za čelo!*

Glasnik:

*Ščip po zemlji orje,
nekaj ali kaj brez prestanka išče,
prav gotovo
izmed nas ---*

pa ni nič,
če še bolj se razteguje, gori in ostri ---
le visok, osušen klas,

v brazdah slepi smrad,
ožine, brezna, ko je odnešeno snopje.
Čiri se odpirajo v cvet,
pomlad kot grožnja zeleni
v praznem najstvu!

Iskavci
s topimi očmi
pa so neodnehljivi!

Ženski glas iz
ljudstva:

Zakaj potem ta groza
o ognju?

Glasnik:

Razprti kljuni in očesa
kot v zadnji suši nad ravnino,
nešteto ptic,
jate roparic!

Kam bomo utekli?
Kje se bomo naselili?
Kje obstali praznih rok,
prav gotovo nič,
ko se izkaže
UREDITEV DNEVA
na stranpoteh?

Besne črede korenin
vsak čas bliže,
vsak čas ostreje!

Rdeči besi iz dna
kot cvet sveta!

Prekletstvo bruha z gora!

Kam nas bo odnesel plaz?

Vstanite! Bedite!

1. vojščak:

Zemlja mi je priča.
Nebo mi je priča.
Tema mi je priča!

(zastor)